

YANGI O'ZBEKISTON KONSTITUTSIYASIDA SHAXS VA DAVLAT MANFAATLARINING UYG'UNLIGI

Maqsudova Gulbahor Abdujabbarovna

Toshkent shahar yuridik texnikumi

“Mutaxassislik fanlari” kafedrası o‘qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Yangi O‘zbekiston Konstitutsiyasida shaxs va davlat manfaatlarining uyg‘unligini ta‘minlashga qaratilgan huquqiy asoslar va tamoyillar tahlil qilingan. Konstitutsiyaga kiritilgan o‘zgartirishlar inson huquqlarini himoya qilish, ijtimoiy adolatni ta‘minlash va davlat boshqaruvini yanada samarali qilish maqsadida ishlab chiqilganligi ta‘kidlangan. Shaxsning erkinliklari va davlat barqarorligi o‘rtasidagi muvozanatni saqlashga alohida e‘tibor qaratilgan. Shuningdek, maqolada davlat va jamiyat o‘rtasidagi o‘zaro hamkorlikni rivojlantirish, fuqarolarning huquq va manfaatlarini ta‘minlash hamda ular ishtirokini kengaytirish tamoyillari yoritilgan. Ushbu tamoyillar Yangi O‘zbekiston taraqqiyotining huquqiy asoslarini belgilab beradi.

Kalit so‘zlar: Yangi O‘zbekiston Konstitutsiyasi, Shaxs manfaatlari, Davlat manfaatlari, Huquq va erkinliklar, Ijtimoiy adolat, Fuqarolik jamiyati, Demokratik davlat, Huquqiy islohotlar, Shaxs va davlat uyg'unligi, Davlat boshqaruvi

Kirish

O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi mamlakatimizda huquqiy demokratik davlat va fuqarolik jamiyatini qurish yo‘lidagi asosiy huquqiy hujjat bo‘lib, uning asosiy

tamoyillaridan biri shaxs va davlat manfaatlarining uyg'unligini ta'minlashdir. 2023-yilgi Konstitutsiyaga kiritilgan o'zgartirish va qo'shimchalar aynan ushbu maqsadga erishish yo'lida muhim qadam bo'ldi.

Shaxs manfaatlari – konstitutsiyaviy islohotlarning asosiy maqsadi.

Yangi tahrirdagi Konstitutsiya shaxsning huquq va erkinliklarini himoya qilishda xalqaro standartlarga mos ravishda yangi yondashuvlarni joriy etdi. Jumladan:

1. Shaxsning fundamental huquqlari kafolatlari kuchaytirildi. Hayot, qadr-qimmat, erkinlik va adolat kabi huquqlar davlatning ustuvor vazifalaridan biri sifatida belgilandi.
2. Ijtimoiy himoya va adolatga alohida e'tibor qaratildi. Konstitutsiyaning yangi normalarida ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarni qo'llab-quvvatlash, ta'lim va tibbiyot sohasidagi kafolatlarni mustahkamlash nazarda tutilgan.
3. Fuqarolarning erkinligini ta'minlash. Shaxsning erkinliklari va manfaatlari ustuvor ekanligi haqida aniq qayd etilgan.

Davlat manfaatlari – umumiy rivojlanish omili.

Konstitutsiya shuningdek davlatning barqarorligi va rivojlanishi uchun muhim bo'lgan qoidalarga e'tibor qaratadi. Bu qoidalar shaxs va davlat o'rtasida manfaatlar muvozanatini saqlashga qaratilgan. Masalan: Davlatning suvereniteti va hududiy yaxlitligi kafolatlangan.

Iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan huquqiy asoslar yaratilgan. Fuqarolarning davlat boshqaruvidagi ishtiroki kengaytirildi. Jumladan, mahalliy o'zini-o'zi boshqarish tizimini takomillashtirish orqali jamiyatning rivojlanishiga hissa qo'shish imkoniyatlari kengaytirildi.

Shaxs va davlat manfaatlarining uyg'unligi.

Yangi Konstitutsiyada shaxs va davlat manfaatlari o‘zaro uyg‘unlashuvini ta’minlash uchun bir nechta tamoyillar belgilandi:

1. Fuqarolar va davlat o‘rtasidagi ijtimoiy shartnoma. Fuqarolar davlatni rivojlantirishga hissa qo‘shish orqali o‘z huquqlarini kengaytiradi, davlat esa o‘z navbatida ularning manfaatlarini himoya qiladi.
2. Davlat xizmatining fuqarolarga yo‘naltirilganligi. Barcha davlat organlari faoliyatining markazida inson manfaatlari turganligi qonuniy mustahkamlandi.
3. Fuqarolarning tashabbuslari va davlat siyosati uyg‘unligi. Fuqarolarning o‘z fikrini erkin ifoda etishi, jamiyat va davlat hayotida faol ishtirok etish huquqlari kafolatlandi.

Xulosa

Yangi O‘zbekiston Konstitutsiyasi shaxs va davlat manfaatlarini uyg‘unlashtirish orqali jamiyatni yanada erkin, adolatli va barqaror rivojlanishga yo‘naltirishga xizmat qilmoqda. Ushbu tamoyilning huquqiy asos sifatida belgilanishi inson huquqlarini himoya qilish bilan bir qatorda davlatning kuchli va barqaror bo‘lishini ta’minlash uchun ham muhim ahamiyat kasb etadi. Bu esa mamlakatimizning yanada yuksalishi va yangi taraqqiyot bosqichiga o‘tishining garovi hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi (2023-yil tahriri).
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yilgi Konstitutsiya islohotlariga oid ma’ruzalari va bayonotlari.
3. “Konstitutsiyaviy islohotlar: shaxs va davlat manfaatlarining uyg‘unligi” – Adolat gazetasida chop etilgan maqola, 2023-yil.

4. X. Xolmurodov, “Huquqiy davlat qurilishi jarayonida konstitutsiyaning ahamiyati” – Toshkent, Adabiyot nashriyoti, 2022-yil.
5. BMTning inson huquqlari bo‘yicha xalqaro konvensiyalari va ularning O‘zbekiston qonunchiligida aks etishi.
6. O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan chop etilgan “Yangi O‘zbekiston – yangi Konstitutsiya” kitobi, 2023-yil.